שותפות מנצחת בחדר הלידה:
העצמת המיילדת ושיפור איכות הטיפול

מחברים: מוניק אטיאס, דר' איריס שהם, דר' רעיה טשליצקי מדר, אלינה קופיטמן,
ענת כהן אלגלי, קנית רגב
המרכז הרפואי האוניברסיטאי סורוקה

רקע

פרויקט חדשני בחדר הלידה החל דרך שינוי הבניית ביקורי הבוקר והעברת הובלת הצגת היולדת לידי המיילדות. הפרויקט מציג את המיילדת כשותפה מלאה בקבלת ההחלטות הקליניות, מתוך תפיסה שהעצמה מקצועית מובילה לשיפור ישיר באיכות ובטיחות הטיפול הרפואי.

מטרות

הפרויקט נועד לשפר את איכות הטיפול, למקסם את בטיחות היולדת והעצמת המיילדת. עבודה זו בחנה את השפעת הפרויקט על מערכת היחסים הבין-צותית, ובפרט על רמות האמון ההדדי, ערוצי ההקשבה והפתיחות בין הרופאים למיילדות, ותפיסת תרומתו הקלינית של השינוי.

שיטות

בעבודה זו השתתפו 85 אנשי צוות בחדר לידה (N=85), אשר מילאו שאלון עמדות שבחן תפיסות לגבי שיתוף פעולה, אמון הדדי, הקשבה ותהליכי הצגת יולדת בביקור הבוקר. הנתונים נותחו באמצעות מבחנים א-פרמטריים (Kruskal-Wallis ו-Mann-Whitney) ומבחני מתאם (פירסון וספירמן).



ממצאים עיקריים

נמצא הבדל מובהק ברמת האמון על בסיס ותק מקצועי ($H = 12.94$, $p = .005$); אנשי צוות ותיקים (מעל 20 שנה) דיווחו על רמת אמון נמוכה משמעותית בהשוואה לבעלי ותק של 0-5 שנים ($p = .016$) ו-6-10 שנים ($p = .001$). כמו כן, נמצא מתאם חיובי בין קשב הדרג הרפואי לפתיחות המיילדות ($r = .33$, $p = .002$), ושיתוף פעולה כללי ניבא אמון הדדי חזק בצוות ($r = .59$, $p < .001$). זוהה קשר חזק ($r = .59$, $p < .001$) בין התפיסה שהצגה ליד המיטה מחזקת את אמון המטופלת לבין ההבנה שהכרה במיילדת תורמת למניעת טעויות. תפיסה זו נקשרה להערכת המיילדת כשותפה בהחלטות ($r = .52$, $p < .001$). בנוסף נמצא כי ככל שתפיסת כשירותה המקצועית של המיילדת להוביל את ההצגה גבוהה יותר, כך פוחת החשש מפני השמטת מידע קליני ($r = -.36$, $p = .001$).

דיון ומסקנות

הצגת היולדת על ידי המיילדת בתהליך העברת משמרת מהווה נדבך מרכזי בביסוס הסמכות המקצועית, חיזוק האמון הבין-צוותי ומניעת טעויות קליניות. הממצאים מצביעים על כך שהעברת מרכז הכובד הקליני למיילדת אינה רק שינוי תהליכי, אלא שינוי תפיסתי המעמיק את השותפות הבין-מקצועית. שותפות זו מעצימה את מעמד המיילדת, משפרת את הרציפות הטיפולית ומבססת תרבות ארגונית של הקשבה, פתיחות ותקשורת מקדמת בטיחות בין הרופאים למיילדות.

המלצות

כדי להבטיח את אפקטיביות התהליך, מוצע למסד נוהל עבודה אחיד וסדור לביקור הבוקר, אשר ינחה את המיילדת באופן הצגת היולדת. בד בבד, נדרשת רמת גמישות מבנית שתאפשר התאמה דינמית של תוכנית הטיפול בהתאם לצורכי היולדת המשתנים ולתמונת המצב הקלינית.